

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2001, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73/1
tel: + 373 (22) 274 565, 273 443; fax: + 373 (22) 270 606; E-mail:office@competition.md; www.competition.md

DECIZIE mun. Chișinău

din 06.04.2020

Nr. ASO- 13

Plenul Consiliului Concurenței,

acționând în temeiul art. 41 al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, art. 2 și art. 10 al Legii nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței nr. 331 din 30.11.2018,

în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1 din 30.08.2013,

analizând nota examinatorului referitor la notificarea unor măsuri de sprijin acordate Întreprinderii de Stat "Moldelectrica", depusă de Ministerul Finanțelor prin intermediul Sistemului informațional automatizat „Registrul ajutoarelor de stat” cu nr. 489 din 02.12.2019, și materialele anexate,

A CONSTATAT:

I. PROCEDURA DE NOTIFICARE

1. Ministerul Finanțelor, prin notificarea nr. 489 din 02.12.2019, a notificat acordarea unor măsuri de sprijin ÎS "Moldelectrica" în baza art. 8 din Legea nr. 139 din 15.06.2012 privind ajutorul de stat și a Regulamentului privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1 din 30.08.2013,

prevederilor Regulamentului privind ajutorul de stat pentru dezvoltare regională, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 4/2013, anexat fiind formularul general de notificare a ajutorului de stat și formularul special de notificare privind ajutoarele de stat regionale pentru proiectele mari de investiții.

2. Notificarea a devenit efectivă la data de 10.02.2020.

3. Comunicatul privind examinarea notificării a fost plasat pe pagina oficială web a Consiliului Concurenței la data de 14.02.2020, în conformitate cu prevederile art. 18 alin. (1) din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, în vederea asigurării transparenței în procesul decizional.

II. BAZA LEGALĂ PENTRU ACORDAREA MĂSURILOR DE SPRIJIN

4. Baza legală pentru acordarea măsurilor de sprijin constituie:

- Legea nr.150/2018 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind implementarea proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I”;

- Legea nr.174/2017 cu privire la energetică;

- Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică;

- Legea nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat;

- Hotărârea Guvernului nr.1000/2000 cu privire la crearea unor întreprinderi de stat în sectorul electroenergetic;

- Hotărârea Guvernului nr. 102/2013 cu privire la Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2030;

- Hotărârea Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.523/2017 cu privire la aprobarea Planului de Dezvoltare al Î.S. ”Moldelectrica” pentru perioada anilor 2018-2027.

5. Întru realizarea prevederilor legislației aferente Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare

privind implementarea proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I” au fost încheiate și semnate următoarele acte juridice:

- Acordul de proiect între Î.S. „Moldelectrica” și BERD nr. 47087 din 02.07.2018;
- Contractul de recreditare a împrumutului destinat realizării Proiectului de interconectare a rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I, încheiat între Ministerul Finanțelor și Î.S. „Moldelectrica”, nr.1/2 din 28 noiembrie 2018.

III. BENEFICIARUL MĂSURILOR DE SPRIJIN

6. Beneficiarul măsurilor de sprijin este întreprinderea de stat „Moldelectrica”, codul fiscal (IDNO): 1002600004580, cu sediul în mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri 78, MD-2012.

7. Întreprinderea a fost fondată cu capitalul integral de stat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.1000/2000 cu privire la crearea unor întreprinderi de stat în sectorul electroenergetic și Ordinul Ministerului Industriei și Energeticii nr.92 din 19 octombrie 2000 prin separarea activelor funcționale corespunzătoare ale Întreprinderii de Stat „Moldtranselectro”.

8. Principalele genuri de activitate a întreprinderii sunt:

- transportul de energie electrică;
- activitatea de dispecerat Central;
- pregătirea și perfecționarea personalului din sectorul energetic.

9. Transportul energiei electrice și gestionarea operativ-tehnologică unică a sistemului electroenergetic este realizată de Î.S. „Moldelectrica” (Operator de Sistem de Transport) în baza licenței pentru transportul de energia electrică nr. AA 064574 din 10.06.2008, emise de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, și valabilă până la 20 aprilie 2026.

IV. CONTEXTUL ȘI OBIECTIVUL MĂSURILOR DE SPRIJIN

10. Pe data de 23.12.2009 a fost adoptată Legea nr. 117 privind aderarea Republicii Moldova la Tratatul de constituire a Comunității Energetice Europene. Aderarea la acest tratat permite Republicii Moldova să fie membru activ pe piața energetică regională și europeană racordându-și legislația națională în domeniul energiei la acquis-ul comunitar, oferind avantaje precum integrarea pe piața unică de energie electrică europeană, aderarea la Sistemul Continental ENTSO-E, atragerea investițiilor etc.

11. Ca parte la tratat, Republica Moldova beneficiază de toate drepturile garantate părților contractante și se supune tuturor obligațiilor impuse părților de către tratat, de către toate deciziile și actele procedurale adoptate în contextul aplicării tratatului la data intrării în vigoare a acestuia.

12. Astfel, întru dezvoltarea sectorului electroenergetic Guvernul Republicii Moldova își propune ca priorități:

- a) consolidarea statutului concret de țară de tranzit pentru energia electrică și gazele naturale prin întărirea bidirecțională a conexiunilor de transport;
- b) construcția de capacități de generare noi și re tehnologizarea celor existente pentru consolidarea și valorificarea comercială deplină a capacității interne de generare a energiei electrice.¹

13. În conformitate cu prevederile pct. 54 din Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 102 din 05.02.2013, Guvernul Republicii Moldova a stabilit trei obiective generale în sectorul electroenergetic:

- a) asigurarea securității aprovizionării cu energie;
- b) dezvoltarea piețelor concurențiale și integrarea lor regională și europeană;

¹ Hotărârea Guvernului nr. 102 din 05.02.2013 cu privire la Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, pct.59

c) asigurarea durabilității sectorului energetic și combaterea schimbărilor climatice.

14. Conform Hotărârii Parlamentului nr.153/2011 pentru aprobarea Strategiei securității naționale a Republicii Moldova securitatea energetică, parte componentă indispensabilă a securității naționale., reprezintă un ansamblu de măsuri orientate spre **consolidarea complexului energetic prin diversificarea surselor de energie, prin extinderea rețelelor de transport** și de distribuție a energiei și a resurselor energetice, prin modernizarea capacităților de generare amplasate pe teritoriul țării.

15. Ținta națională energetică a Republicii Moldova pentru anul 2020 în domeniul specific al securității energetice (influențat de lipsa capacităților suficiente de generare a electroenergiei), având în vedere angajamentele asumate de Republica Moldova prin aderarea la Tratatul Comunității Energetice, constă în realizarea interconexiunilor energetice.²

16. Un proiect de interconexiune dintre sistemele electroenergetice ale Republicii Moldova și României, având ca impact asigurarea unui nivel mai înalt de securitate energetică pentru Republica Moldova și integrarea pe piața energetică europeană, este nominalizat și în Foaia de parcurs pentru sectorul electroenergetic din Republica Moldova, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 409/2015, și în Planul de Dezvoltare a Rețelelor Electrice de Transport în perioada anilor 2018-2027 al Î.S. ”Moldelectrica”, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.523/2017.

17. În planul de dezvoltare a rețelelor electrice de transport a operatorului sistemului de transport pentru următorii 10 ani s-au inclus următoarele proiecte de investiții la capitolul „Interconectarea Sistemelor Învecinate” descrise în Tabelul 1.

² Hotărârea Guvernului nr. 102 din 05.02.2013 cu privire la Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030

Tabelul 1

Nr. d/o	Denumirea proiectelor de investiții	Cantitatea	Valoarea totală, mln. lei
1	Stație tip back-to-back cu o putere 600 MW la stația electrică Vulcănești 400 kV, stația electrică	1	4 514,4
2	Reconstrucția IDE 400 kV la stația electrică Vulcănești 400 kV	1	50,2
3	Construcția IDE 400 kV cu reconstrucția IDE 330 kV la stația electrică Chișinău 330 kV, IDE	1	351,1
4	Construcția liniei electrice aeriene LEA 400 kV Vulcănești-Chișinău, km	158	1 128,6
5	Construcția LEA 400 kV Bălți-Suceava (cu extinderea SE Bălți 330 kV), km	52	750,0

18. Finanțarea dezvoltării rețelelor de transport ale Republicii Moldova se preconizează din sursele proprii ale Î.S. ”Moldelectrica” caracterizate prin fluxul de numerar generat în operațiunile de bază (în principal din tariful pentru serviciul transport și dispecerizare) și surse externe, caracterizate ca nerambursabile (granturi, posibil fonduri europene, etc.) și rambursabile (împrumuturi bancare, inclusiv de la organizații financiare internaționale) recuperate din tarif.

19. Rețelele electrice de transport, administrate de ÎS „Moldelectrica”, sunt rețele electrice de interes național și strategic cu tensiunea nominală de linie 35 kV și mai mult.

20. În sensul art.9 din Legea nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice liniile de transport electric de tensiune înaltă (de la 35 kV și mai mare) și terenurile pe care sînt amplasați pilonii acestor linii, substațiile electrice, ce asigură securitatea energetică a statului, sunt bunuri ale domeniului public al statului destinate satisfacerii

intereselor generale ale statului. Actualmente aceste bunuri sunt administrate de către Î.S. „Moldelectrica” și nu aparțin acesteia cu drept de proprietate.

21. În conformitate cu prevederile art. 3 din Legea 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală bunurile din domeniul public al statului nu pot fi urmărite pentru datoriile întreprinderii de stat/municipale, nu pot fi înstrăinate sau supuse executării silite, nici chiar în cazul insolabilității, nu pot constitui obiect al gajului și asupra lor nu se pot constitui garanții reale, nu pot fi dobândite de către alte persoane prin uzucapiune sau prin efectul posesiei de bună-credință asupra lor. Evidența contabilă a acestor bunuri se ține distinct de evidența activelor întreprinderii de stat/municipale.

22. Î.S. „Moldelectrica” este inclusă în Lista bunurilor nepasibile de privatizare, prezentată în anexă, care face parte integrantă a Legi nr,121/2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice.

23. Măsurile de sprijin acordate Î.S. „Moldelectrica” (sub formă de credite cu dobândă preferențială, scutirea de plata TVA), examinate în cadrul acestui raport, au ca obiectiv susținerea dezvoltării regionale pentru proiecte mari de investiții, prin intermediul implementării proiectului ”Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I” (în continuare - Proiect).

24. În acest context, măsurile de sprijin contribuie la atingerea obiectivelor la care Republica Moldova s-a angajat în cadrul Tratatului de constituire a Comunității Energetice Europene și în Foaia de parcurs pentru sectorul electroenergetic din Republica Moldova³ și în Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2030.⁴

V. DESCRIEREA MĂSURILOR DE SPRIJIN

25. Măsurile de sprijin, acordate Î.S. „Moldelectrica” în vederea realizării Proiectului, notificate de Ministerul Finanțelor constă în următoarele:

³ Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 409/2015

⁴ Hotărârea Guvernului nr. 102 din 05.02.2013 cu privire la Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030

- Acordarea unui împrumut cu dobândă preferențială, conform prevederilor Contractului de recreditare a împrumutului destinat realizării Proiectului de interconectare a rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I, încheiat între Ministerul Finanțelor și Î.S. „Moldelectrica”, nr.1/2 din 28 noiembrie 2018;
- Scutirea de Taxa pe Valoarea Adăugată (TVA) în conformitate cu prevederile pct.3.01. lit.(i) din Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind implementarea proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I” nr. 47087 din 20.12.2017.

I. Măsura de sprijin, sub formă de scutire de TVA.

26. Măsura de sprijin, sub formă de scutire de TVA acordată Î.S. „Moldelectrica” pentru implementarea proiectului nominalizat va constitui **323 942 400 MDL**.⁵ Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind implementarea proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I” prevede ca toate lucrările, bunurile și serviciile aferente implementării acestui proiect să fie scutite de plata TVA.

II. Măsura de sprijin, sub formă de împrumut cu dobândă preferențială

27. Valoarea măsurii de sprijin acordată sub formă de împrumut cu dobândă preferențială constituie 19 819 508 Euro sau echivalentul **493 565 846 MDL**, care se acordă în tranșe pe o perioadă de 15 ani.

28. Conform datelor prezentate de Ministerul Finanțelor, valoarea împrumutului extern obținut de Î.S. „Moldelectrica” pentru implementarea Proiectului constituie 80 000 000 Euro (din contul împrumutului acordat RM de către BERD).

⁵ Formularul general de notificare a ajutorului de stat, prezentat de către Ministerul Finanțelor

29. În baza condițiilor contractuale beneficiarul măsurii de sprijin va rambursa împrumutul în 30 rate semi-anuale egale consecutive, cu achitarea la 15 aprilie și 15 octombrie al fiecărui an, prima dată de rambursare a împrumutului este de 25 aprilie 2021 și ultima dată de rambursare fiind 25 octombrie 2035. Rata dobânzii pentru împrumutul utilizat este variabilă și va fi anunțată semi-anual de BERD, care se va calcula și achita semi-anual la data de 25 aprilie și 25 octombrie ale fiecărui an, începând cu data debursării împrumutului de pe contul BERD.

30. La calculul preliminar al valorii măsurii de sprijin examinate, acordată sub forma de împrumut cu o dobândă preferențială, s-a aplicat dobânda obținută ca rezultat dintre diferența dobânzii de piață de 4,21% (stabilită conform datelor Băncii Naționale a Moldovei a ratei medii ponderate ale dobânzilor la credite noi acordate pe piață pe sistemul bancar la momentul semnării contractului de recreditare) și dobânda prognozată conform contractului de 1% (luată ca baza rata de referință conform politicilor și practicilor curente ale BERD stabilite în "Termeni și Condiții Standard").

31. Sursele financiare obținute din contul împrumutului acordat de către Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru implementarea Proiectului prin intermediul Î.S. „Moldelectrica” (pentru care se acordă și măsurile de sprijin examinate) sunt planificate pentru următoarele categorii de investiții descrise în Tabelul 2.

Tabelul 2

**Investițiile necesare pentru realizarea Proiectului
de către Î.S. „Moldelectrica”⁶**

<i>Nr. d/o</i>	<i>Categoriile de investiții</i>	<i>Valoarea, mln. Euro</i>
1	Lucrări, bunuri și servicii pentru construcția Substației back-to-back în Vulcănești (Partea A: o	78 150 000

⁶ Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și BERD privind implementarea proiectului "Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I" nr.47087 din 20.12.2017, Attachment to Schedule 2.

	substație din spate în Vulcănești pentru a permite sincronizarea între sistemele de energie electrică ENTSO-E și IPS/UPS din România și RM)	
2	Servicii de consultanță pentru implementarea Proiectului	1 500 000
3	Inginerul din partea Împrumutătorului	350 000
	Total	80 000 000

32. De asemenea, este de menționat că pe parcursul anilor 2016-2018 Î.S. ”Moldelectrica” a beneficiat de măsuri de sprijin prin acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale. Valoarea acestor măsuri de sprijin acordate sub formă de împrumut cu dobândă preferențială constituie **23 361 540 MDL**, fiind prezentate detaliat în Tabelul 3.

Tabelul 3

Valoarea măsurilor de sprijin acordate sub formă de
împrumut cu dobândă preferențială Î.S. ”Moldelectrica”
în perioada anilor 2016-2018

Nr. d/o	Denumirea proiectelor investiționale	Valoarea măsurii de sprijin, MDL		
		2016	2017	2018
1	Proiectul de reabilitare a rețelelor electrice de transport	885 600	1 246 320	2 823 280
2	Proiectul Energetic II, cu destinația împrumutului ”Îmbunătățirea securității și siguranței sistemului de transport al energiei electrice și facilitării funcționării comerciale neîmpedicate a sistemului energetic, cât la nivel intern, atât și internațional”	8 608 070	453 320	5 202 400

3	Proiectul pentru a mări capacitatea și a îmbunătăți siguranța sistemului de transport al energiei electrice în Moldova, cu scopul de a alina sistemul de transport al energiei electrice cu standardele ENTOSO-E		1 434 610	2 707 940
	Total	9 493 670	3 134 250	10 733 620

VI. EVALUAREA MĂSURII DE SPRIJIN

33. În scopul stabilirii dacă o măsură de sprijin intră sub incidența Legii nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, aceasta trebuie să îndeplinească cumulativ patru condiții. Conform art. 3, alin. (1) a Legii nr. 139 din 15.06.2012, ajutor de stat este orice măsură de sprijin care întrunește cumulativ următoarele condiții:

a) este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă;

b) conferă beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață;

c) este acordată în mod selectiv;

d) denaturează sau riscă să denatureze concurența.

I. Măsura de sprijin acordată sub formă de scutire de TVA.

a) Este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă.

34. Pentru ca o măsură de sprijin să fie acordată din resursele statului este necesară îndeplinirea cumulativă a două condiții, și anume 1) imputabilitatea statului și 2) transferul resurselor.⁷

⁷ Comunicare a Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01), pct.38

35. O măsură nu este imputabilă unui stat membru în cazul în care statul membru are obligația de a o pune în aplicare în temeiul dreptului Uniunii, fără nici o putere discreționară. În acest caz, măsura rezultă dintr-un act al organului legislativ al Uniunii și nu este imputabilă statului.⁸

36. Măsura de sprijin, sub formă de scutire de plata TVA, a fost acordată în conformitate cu prevederile pct.3.01. lit.(i) din Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind implementarea proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I” nr. 47087 din 20.12.2017, ratificat prin Legea nr.150/2018, care constituie tratat internațional.

37. Prin încheierea acestui Acord, Republica Moldova și-a asumat responsabilitatea de aplicare a prevederilor Acordului menționat, fără nici o putere discreționară.

38. Astfel, măsura de sprijin, sub formă de scutire de plata TVA, examinată rezultă dintr-un tratat internațional și nu este imputabilă statului, prin urmare, nu sunt întrunite condițiile pentru existența unui ajutor de stat.

II. Măsura de sprijin acordată sub forma unui împrumut cu dobândă preferențială.

a) Este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă.

39. Măsura de sprijin examinată constă în acordarea unui împrumut cu dobândă preferențială. Astfel, măsura de sprijin se concretizează prin renunțarea statului prin intermediul Ministerului Finanțelor de la anumite venituri viitoare pe care le-ar obține de la beneficiar în urma acordării unui împrumut cu dobândă preferențială.

40. Recreditarea la condiții preferențiale Î.S. „Moldelectrica” de către Ministerul Finanțelor, din contul împrumutului acordat Republicii Moldova de către

⁸ Comunicare a Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01), pct.44

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru implementarea Proiectului, indică asupra întrunirii criteriului privind implicarea resurselor statului.

b) Conferă beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață.

41. Valoarea dobânzii efectiv achitate cu aplicarea unei rate preferențiale de 1% la împrumutul acordat Î.S. „Moldelectrica” de către Ministerul Finanțelor este mai mică decât valoarea dobânzii în condiții de piață.

42. Așadar, achitarea unei dobânzi mai mici decât cea de pe piață indică acordarea unui avantaj economic care ar fi putut fi obținut de Î.S. „Moldelectrica” în procesul de implementare a Proiectului, avantaj economic care, de altfel, nu ar fi fost posibil de obținut în condiții normale de piață.

43. Concomitent, urmează anumite clarificări specifice infrastructurii, și anume rețelele electrice de transport care sunt monopoluri. Asigurarea securității energetice a statului și furnizarea resurselor necesare în acest scop reprezintă sarcina publică a statului și face parte din categoria prerogativelor de autoritate publică.

44. Prevederile legislației cu privire la ajutorul de stat nu se aplică atunci când statul acționează prin exercitarea prerogativelor de autoritate publică, iar în cazul respectiv statul Republica Moldova acționează prin exercitarea prerogativelor de autoritate publică, activitatea de asigurare a diversificării surselor de aprovizionare cu energie electrică face parte din funcțiile esențiale de asigurare a securității energetice, fapt care are loc în procesul de implementare a proiectului de interconectare a rețelilor de energie electrică dintre Republica Moldova și România.

c) Este acordată în mod selectiv.

45. Pentru a se încadra în domeniul de aplicare a legislației cu privire la ajutorul de stat, o măsură de stat trebuie să favorizeze „anumite întreprinderi sau producția anumitor bunuri”. Nu toate măsurile care favorizează întreprinderile se încadrează în

noțiunea de ajutor, ci numai cele care acordă un avantaj în mod selectiv anumitor întreprinderi sau categorii de întreprinderi sau anumitor sectoare economice.⁹

46. Prin urmare, măsura de sprijin examinată acordă un avantaj economic doar Î.S. „Moldelectrica” și întrunește criteriul selectivității.

47. Totodată, luând în considerare cerințele specifice infrastructurii electroenergetice, în care acest proiect este considerat prerogativă de stat, aceasta nu oferă drept avantaj economic, și respectiv măsura de sprijin nu este acordată în mod selectiv.

d) Denaturează sau riscă să denatureze concurența.

48. În Republica Moldova nu există o concurență reală în sectorul energiei electrice. Pe piața de energie electrică există 6 producători autorizați, 3 furnizori la tarife reglementate, 9 furnizori la tarife nereglementate, 3 operatori ai rețelelor de distribuție și 1 operator al rețelei de transport (ÎS „Moldelectrica”).

49. Conform Strategiei Energetice, Republica Moldova nu poate realiza implementarea unor piețe de energie concurențiale înaintea construirii infrastructurii necesare, care este o parte a securității aprovizionării. Situația foarte specifică a Republicii Moldova, care nu dispune de conexiuni fizice cu piețe mai mari de energie electrică, reprezintă rațiunea acordării priorității principale în agenda energetică a țării extinderii interconexiunii cu UE și conectării la sistemul ENTSO-E.¹⁰

50. Prin Proiectul de investiții, pentru care se acordă măsura de sprijin, se prevede nemijlocit construcția stației back-to-back în Vulcănești (parte a infrastructurii), parte din domeniul public al statului conform Legii nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice.

51. Denaturarea concurenței este exclusă în ceea ce privește construcția de infrastructuri în cazurile în care, în același timp¹¹:

⁹ Comunicare a Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, pct.117

¹⁰ Hotărârea Guvernului nr. 102 din 05.02.2013 cu privire la Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, pct.55

¹¹ Comunicare a Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, pct.211

(i) o infrastructură nu se confruntă în mod normal cu o concurență directă;

52. În prezent, în Republica Moldova nu există o concurență reală în sectorul energiei electrice. O concurență reală poate să apară doar ca urmare a deschiderii oficiale și reale a pieței, care va permite intrarea unor noi participanți.¹²

53. Piața energiei electrice este cadru organizat de vânzare-cumpărare a energiei electrice de către participanții la piață și de prestare a serviciilor de sistem în scopul asigurării continue și fiabile a consumatorilor cu energie electrică în cadrul sistemului electroenergetic. Relațiile dintre participanții pieței (rețelele electrice de distribuție, Furnizori, Consumatorii Eligibili) și Operatorul de Sistem (ÎS „Moldelectrica”) sînt bazate pe contractele bilaterale de prestare a serviciilor de transport de energie și putere electrică și de dispecerizare, în conformitate cu prevederile Licențelor, deținute de către participanții pieței, Regulilor pieței energiei electrice, aprobate prin Hotărîrea ANRE nr.212/2015.

54. La baza modelului pieței de energie electrică din Republica Moldova este formarea prețului reglementat pentru energia electrică. Serviciile de transport de energie electrică sunt prestate la prețuri și tarife reglementate de stat. Metodologia de calcul a tarifului pentru transportul energiei electrice este expusă în Hotărîrea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (ANRE) nr.411 din 27.04.2011 privind aprobarea Metodologiei determinării, aprobării și aplicării tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice.

55. Prin urmare, se denotă un grad scăzut de concurență pe piața energiei electrice din Republica Moldova.

(ii) finanțarea privată este nesemnificativă în sectorul și în statul membru în cauză;

¹² Hotărîrea Guvernului nr. 102 din 05.02.2013 cu privire la Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, pct.116

56. Î.S. „Moldelectrica”, parte a infrastructurii energetice, este creată conform Hotărîrii Guvernului 1000/2000 cu privire la crearea unor întreprinderi de stat în sectorul electroenergetic, cu capital integral al statului. Activele întreprinderii includ activele Rețelelor Electrice de Tensiune Înaltă, Serviciului Dispecerat Central și ale Centrului de Instruire (proprietate a statului).

57. De asemenea, întreprinderea este inclusă în Lista bunurilor nepasibile de privatizare, prezentată în anexă, care face parte integrantă a Legi nr.121/2007 privind administrarea și deetizarea proprietății publice.

58. Astfel, se constată lipsa finanțării private în acest sector la acest moment.

(iii) infrastructura nu este concepută pentru a favoriza în mod selectiv o întreprindere sau un sector anume, ci să ofere beneficii pentru societate în general.

59. Proiectele de interconectare a Republicii Moldova cu piața internă de energie a UE prin linii electrice noi, sînt esențiale atît pentru siguranța aprovizionării, cît și pentru bunăstarea socială din Republica Moldova. Beneficiul constă în participarea la o piață mai mare de energie, participare care nu va fi posibilă pentru Republica Moldova în lipsa interconectării asincrone/sincrone a rețelei sale cu sistemul ENTSO-E. Conexiunea cu UE oferă, pe lîngă o securitate sporită, și prețuri mai bune pe piață prin perspectiva îmbunătățirii concurenței, ceea ce va rezulta într-un preț final al energiei mai puțin împovăraător pentru consumatori.¹³

60. Aceasta denotă că, construcția infrasctrurii (statia electrică de transport) nu este concepută pentru a favoriza în mod selectiv ÎS ”Moldelectrica”, ci să ofere beneficii pentru societate în general.

61. În acest context se concluzionează faptul că măsura de sprijin notificată nu duce și nu riscă să denatureze concurența, dar dimpotrivă va crea condiții pentru o concurență sănătoasă.

¹³ Hotărârea Guvernului nr. 102 din 05.02.2013 cu privire la Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, pct.68-69

62. Măsurile de sprijin notificate de Ministerul Finanțelor acordate Î.S. „Moldelectrica”, prin acordarea unui împrumut cu dobândă preferențială și scutirea de plata TVA pentru implementarea Proiectului (care include construcția unei stații electrice de transport), sunt acordate de stat în vederea exercitării prerogativelor de autoritate publică, făcând parte din funcțiile esențiale ale statului, nu întrunesc criteriile prevăzute de Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, și nu constituie ajutor de stat.

63. Reieșind din constatările expuse, ținând cont de prevederile legislației Republicii Moldova, în temeiul art. 41 alin. (1) lit. k) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 și art. 10 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, Plenul Consiliului Concurenței:

DECIDE:

1. Măsurile de sprijin, prin acordarea Î.S. „Moldelectrica” unui împrumut cu dobândă preferențială și scutirea de plata TVA, pentru implementarea proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I”, notificate de către Ministerul Finanțelor, nu constituie ajutor de stat în sensul art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012.

2. Prezenta Decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștința Ministerului Finanțelor.

3. Partea dispozitivă a prezentei Decizii va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Marcel RĂDUCAN

Președinte